

Tämä asiakirja on ainoastaan dokumentoinnin apuväline eikä sillä ole oikeudellista vaikutusta. Unionin toimielimet eivät vastaa sen sisällöstä. Säädösten todistusvoimaiset versiot on johdanto-osineen julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä ja ne ovat saatavana EUR-Lexissä. Näihin virallisiin teksteihin pääsee suoraan tästä asiakirjasta siihen upotettujen linkkien kautta.

► **B** EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI 2004/35/EY,
annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004,
ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja korjaamisen osalta
(EUVL L 143, 30.4.2004, s. 56)

sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

		virallinen lehti		
		N:o	sivu	päivämäärä
► <u>M1</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2006/21/EY, annettu 15 päivänä maaliskuuta 2006	L 102	15	11.4.2006
► <u>M2</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/31/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009	L 140	114	5.6.2009
► <u>M3</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/30/EU, annettu 12 päivänä kesäkuuta 2013	L 178	66	28.6.2013
► <u>M4</u>	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2019/1010, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019	L 170	115	25.6.2019

▼B**EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI
2004/35/EY,**

annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004,

**ympäristövastuusta ympäristövahinkojen ehkäisemisen ja
korjaamisen osalta***1 artikla***Tarkoitus**

Tämän direktiivin tarkoituksena on luoda aiheuttamisperiaatteeseen perustuva ympäristövastuujärjestelmä ympäristövahinkojen ehkäisemiseksi ja korjaamiseksi.

*2 artikla***Määritelmät**

Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1. 'ympäristövahingolla'

- a) suojeltaville lajeille ja luontotyypeille aiheutuvaa vahinkoa, jolla on näiden luontotyyppien tai lajien suotuisan suojelun tason saavuttamisen tai ylläpitämisen kannalta merkittäviä haitallisia vaikutuksia. Tällaisten vaikutusten merkittävyyttä on arvioitava suhteessa perustilaan ottaen huomioon liitteessä I esitetyt perusteet;

Suojeltaville lajeille ja luontotyypeille aiheutunut vahinko ei käsitä aiemmin todettuja haitallisia vaikutuksia, jotka aiheutuvat sellaisesta toiminnanharjoittajan toimesta, johon viranomaiset ovat nimenomaisesti antaneet luvan direktiivin 92/43/EY 6 artiklan 3 ja 4 kohdan tai 16 artiklan tai direktiivin 79/409/EY 9 artiklan täytäntöönpanosäännösten mukaisesti tai, sellaisten luontotyyppien tai lajien osalta, jotka eivät kuulu yhteisön lainsäädännön piiriin, vastaavan kansallisen luonnonsuojelua koskevan lainsäädännön mukaisesti.

▼M3

- b) 'vesille aiheutuvalla vahingolla' vahinkoa, joka vaikuttaa huomattavan haitallisesti
- i) kyseessä olevien vesien ekologiseen, kemialliseen tai määrälliseen tilaan tai ekologiseen potentiaaliin, siten kuin ne määritellään direktiivissä 2000/60/EY, lukuun ottamatta haitallisia vaikutuksia, joihin sovelletaan mainitun direktiivin 4 artiklan 7 kohtaa; tai
- ii) ympäristön tilaan kyseisillä merivesillä, siten kuin ne määritetään direktiivissä 2008/56/EY, siltä osin kuin meriympäristön tilaan liittyviä erityiskysymyksiä ei jo oteta huomioon direktiivissä 2000/60/EY;

▼B

- c) maaperälle aiheutuvaa vahinkoa eli maaperän pilaantumista, josta aiheutuu huomattava riski siitä, että aineiden, valmisteiden, organismien tai mikro-organismien suora tai välillinen joutuminen maahan tai maapohjaan vaikuttaa haitallisesti ihmisten terveyteen;
2. 'vahingolla' suoraan tai välillisesti tapahtuvaa mitattavissa olevaa luonnonvarojen haitallista muutosta tai luonnonvarapalvelun huonontumista;
3. 'suojeltavilla lajeilla ja luontotyypeillä'
- a) direktiivin 79/409/ETY 4 artiklan 2 kohdassa mainittuja, liitteessä I lueteltuja tai direktiivin 92/43/ETY liitteissä II ja IV lueteltuja lajeja;
- b) direktiivin 79/409/ETY 4 artiklan 2 kohdassa mainittujen, liitteessä I lueteltujen tai direktiivin 92/43/ETY liitteessä II lueteltujen lajien elinympäristöjä ja direktiivin 92/43/ETY liitteessä I lueteltuja luontotyyppiä sekä direktiivin 92/43/ETY liitteessä IV lueteltujen lajien lisääntymis- tai levähdyspaikkoja; ja
- c) jäsenvaltion päätöksen mukaisesti muuta luontotyyppiä tai lajia, jota ei ole lueteltu mainituissa liitteissä, mutta jonka jäsenvaltio osoittaa vastaaviin tarkoituksiin kuin ne, joista säädetään mainituissa kahdessa direktiivissä;
4. 'suojelun tasolla'
- a) luontotyyppin osalta luontotyyppiin ja sille luonteenomaisiin lajeihin kohdistuvien eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa kyseisen luontotyyppin luontaiseen levinneisyyteen, rakenteeseen ja toimintoihin pitkällä aikavälillä sekä sille luonteenomaisten lajien eloonjäämiseen pitkällä aikavälillä tapauksesta riippuen joko jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, johon perustamissopimusta sovelletaan, tai jonkin jäsenvaltion alueella tai kyseisen luontotyyppin luontaisella levinneisyysalueella.

Luontotyyppin suojelun tasoa pidetään 'suotuisana', kun

- luontotyyppin luonnollinen levinneisyys sekä alueet, joilla sitä esiintyy tällä alueella, ovat vakaita tai laajenemassa,
 - erityinen rakenne ja erityiset toiminnot, jotka ovat tarpeen luontotyyppin säilyttämiseksi pitkällä aikavälillä, ovat olemassa ja säilyvät todennäköisesti ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja
 - luontotyyppille luonteenomaisten lajien suojelun taso on suotuisa b alakohdassa olevan tarkoitettulla tavalla;
- b) lajin osalta kyseiseen lajiin kohdistuvien eri tekijöiden yhteisvaikutusta, joka voi vaikuttaa kyseisen lajin levinneisyyteen ja lukuisuuteen pitkällä aikavälillä tapauksesta riippuen joko jäsenvaltioiden sillä Euroopassa olevalla alueella, johon perustamissopimusta sovelletaan, tai jonkin jäsenvaltion alueella tai kyseisen lajin luontaisella levinneisyysalueella.

▼B

Lajin suojelun tasoa pidetään 'suotuisana', kun

- kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana,
 - lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja
 - lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö;
5. 'vesillä' kaikkia direktiivin 2000/60/EY soveltamisalaan kuuluvia vesiä;
 6. 'toiminnanharjoittajalla' luonnollisia henkilöitä tai oikeushenkilöitä, sekä yksityisiä että julkisia, jotka harjoittavat tai johtavat ammatillista toimintaa tai, jos jäsenvaltion lainsäädännössä niin säädetään, joille on annettu kyseisen toiminnan teknisiä toimintoja koskeva ratkaiseva taloudellinen päätäntävalta, mukaan lukien toimintaa koskevan luvan haltija tai henkilö, joka rekisteröi toiminnan tai ilmoittaa siitä;
 7. 'ammattillisella toiminnalla' toimintaa, jota harjoitetaan taloudellisen toiminnan, liikkeen tai yrityksen puitteissa, riippumatta siitä, onko se luonteeltaan yksityistä vai julkista taikka voittoa tavoittelevaa vai voittoa tavoittelematonta;
 8. 'päästöillä' ihmisen toimista aiheutuvaa aineiden, valmisteiden, organismien tai mikro-organismien pääsemistä ympäristöön;
 9. 'välittömällä vahingon uhalla' riittävää todennäköisyyttä, että lähitulevaisuudessa tapahtuu ympäristövahinko;
 10. 'ehkäisevillä toimenpiteillä' toimenpiteitä, jotka toteutetaan ympäristövahingon välittömän uhan aiheuttaneen tapahtuman, toimen tai laiminlyöntien vuoksi kyseisen vahingon ehkäisemiseksi tai sen saattamiseksi mahdollisimman vähäiseksi;
 11. 'korjaavilla toimenpiteillä' toimia tai toimien yhdistelmää, mukaan lukien lieventämistoimet tai väliaikaiset toimet, joilla korjataan, kunnostetaan tai korvataan vahingoittuneita luonnonvaroja ja/tai huonontuneita palveluja taikka hankitaan vastaavanlaisia luonnonvaroja ja/tai palveluja liitteen II mukaisesti;
 12. 'luonnonvaralla' suojeltavia lajeja ja luontotyyppejä, vesiä ja maaperää;
 13. 'palveluilla' ja 'luonnonvarapalveluilla' yhden luonnonvaran jonkin toisen luonnonvaran tai kansalaisten hyväksi suorittamia tehtäviä;

▼B

14. 'perustilalla' luonnonvarojen ja palvelujen sitä tilaa vahinkohetkellä, joka olisi vallinnut, jos ympäristövahinkoa ei olisi tapahtunut ja joka voidaan arvioida parhaan mahdollisen käytettävissä olevan tiedon perusteella;
15. 'palauttamisella', mukaan lukien 'luonnollinen palautuminen' vesiin, suojeltavien lajien ja luontotyyppien osalta vahingoittuneiden luonnonvarojen ja/tai huonontuneiden palvelujen palauttamista perustilaan ja maaperän vahingoittumisen osalta ihmisten terveydelle mahdollisesti aiheutuvien huomattavien riskien poistamista;
16. 'kustannuksilla' kustannuksia, jotka ovat perusteltuja tämän direktiivin asianmukaisen ja tehokkaan soveltamisen varmistamiseksi mukaan lukien ympäristövahingon ja sen välittömän uhan arviointikustannukset, vaihtoehtoisen toiminnan arviointiin liittyvät kustannukset sekä hallinnolliset, oikeudelliset ja täytäntöönpanosta aiheutuvat kustannukset, tietojen keräämisestä aiheutuvat ja muut yleiset kustannukset sekä seurannasta ja valvonnasta aiheutuvat kustannukset.

*3 artikla***Soveltamisala**

1. Tätä direktiiviä sovelletaan:
 - a) ympäristövahinkoihin, jotka ovat aiheutuneet liitteessä III lueteltujen ammatillisten toimintojen harjoittamisesta, sekä ympäristövahinkojen välittömiin uhkiin, jotka ovat aiheutuneet näistä toiminnoista;
 - b) suojeltaville lajeille ja luontotyypeille aiheutuneisiin vahinkoihin, jotka ovat aiheutuneet muiden kuin liitteessä III lueteltujen ammatillisten toimintojen harjoittamisesta, sekä tällaisten vahinkojen välittömiin uhkiin, jotka ovat aiheutuneet näistä toiminnoista, kun toiminnanharjoittaja on toiminut tuottamuksellisesti tai huolimattomasti.
2. Tätä direktiiviä sovelletaan rajoittamatta sellaisen tiukemman yhteisön lainsäädännön, jolla säännellään tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvaa toimintaa, tai sellaisen yhteisön lainsäädännön, joka sisältää tuomioistuinten toimivaltaa koskevia sääntöjä, soveltamista.
3. Tässä direktiivissä ei anneta yksityisille osapuolille oikeutta saada korvauksia ympäristövahingon tai sen välittömän uhan johdosta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta asiaa koskevan kansallisen lainsäädännön soveltamista.

*4 artikla***Poikkeukset**

1. Ympäristövahinko tai sen välitön uhka ei kuulu direktiivin soveltamisalaan, jos sen aiheuttaa
 - a) aseellinen konflikti, vihollisuudet, sisällissota tai kapina;
 - b) poikkeuksellinen, väistämätön ja hallitsematon luonnonilmiö.

▼B

2. Tätä direktiiviä ei sovelleta ympäristövahinkoon tai sen välittömään uhkaan, jos syynä on tapaus, jota koskeva vahinkovastuu tai korvaus kuuluu jonkin sellaisen liitteessä IV luetellun kansainvälisen yleissopimuksen soveltamisalaan, joka on voimassa asianomaisessa jäsenvaltiossa, tällaisten yleissopimusten mahdolliset myöhemmät muutokset mukaan lukien.

3. Tämä direktiivi ei vaikuta toiminnanharjoittajan oikeuteen rajoittaa vastuutaan sen kansallisen lainsäädännön mukaisesti, jolla pannaan täytäntöön vuoden 1976 yleissopimus merioikeudellisia vaateita koskevan vastuun rajoittamisesta, sen mahdolliset myöhemmät muutokset mukaan lukien, tai vuonna 1988 tehty Strasbourgin yleissopimus vastuun rajoittamisesta sisävesiliikenteessä (CLNI), sen mahdolliset myöhemmät muutokset mukaan lukien.

4. Tätä direktiiviä ei sovelleta ydinriskeihin eikä ympäristövahinkoihin tai tällaisen vahingon välittömään uhkaan, jos ne on aiheuttanut toiminta, joka kuuluu Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan taikka tapaus tai toiminta, jota koskeva vastuu tai korvaukset kuuluvat jonkin liitteessä V luetellun kansainvälisen välineen soveltamisalaan, tällaisten välineiden mahdolliset myöhemmät muutokset mukaan lukien.

5. Tätä direktiiviä sovelletaan hajakuormituksesta aiheutuneeseen ympäristövahinkoon tai sen välittömään uhkaan ainoastaan, jos voidaan osoittaa syy-yhteys vahingon ja yksittäisten toiminnanharjoittajien toiminnan välillä.

6. Tätä direktiiviä ei sovelleta toimiin, joiden pääasiallisena tarkoituksena on kansallinen puolustus tai kansainvälinen turvallisuus, eikä toimiin, joiden yksinomaisena tarkoituksena on suojata luonnonmullistuksilta.

*5 artikla***Ehkäisevät toimet**

1. Kun ympäristövahinkoa ei ole vielä tapahtunut, mutta sen välitön uhka on olemassa, toiminnanharjoittajan on viipymättä toteutettava tarpeelliset ehkäisevät toimenpiteet.

2. Jäsenvaltioiden on säädettävä, että tarvittaessa ja joka tapauksessa aina, kun ympäristövahingon välitön uhka ei lakkaa olemasta toiminnanharjoittajan toteuttamista ehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta, toiminnanharjoittajien on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisimman pian kaikista tilanteen kannalta olennaisista seikoista.

3. Toimivaltainen viranomainen voi milloin tahansa:

a) vaatia toiminnanharjoittajaa antamaan tietoja ympäristövahingon välittömästä uhasta tai tietoja tapauksissa, joissa tällaisen välittömän uhan epäillä olevan olemassa;

b) vaatia toiminnanharjoittajaa toteuttamaan tarpeelliset ehkäisevät toimenpiteet;

▼B

c) antaa toiminnanharjoittajalle ohjeita, joita tämän on noudatettava toteuttaessaan tarvittavia ehkäiseviä toimenpiteitä; tai

d) toteuttaa itse tarpeelliset ehkäisevät toimenpiteet.

4. Toimivaltaisen viranomaisen on edellytettävä, että toiminnanharjoittaja toteuttaa ehkäisevät toimenpiteet. Jos toiminnanharjoittaja ei noudata 1 kohdasta tai 3 kohdan b tai c alakohdasta johtuvia velvoitteita, jos toiminnanharjoittajaa ei voida osoittaa tai jos sillä ei tämän direktiivin nojalla ole velvollisuutta vastata kustannuksista, toimivaltainen viranomainen voi itse toteuttaa nämä toimenpiteet.

*6 artikla***Korjaavat toimet**

1. Kun ympäristövahinko on tapahtunut, toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle kaikista tilanteeseen liittyvistä olennaisista seikoista ja toteutettava

a) kaikki mahdolliset toimenpiteet kyseisten pilaavien aineiden ja/tai muiden vahinkoa aiheuttavien tekijöiden torjumiseksi, leviämisen estämiseksi, poistamiseksi tai käsittelemiseksi muulla tavalla viipymättä, jotta ympäristölle aiheutuvia lisävahinkoja ja ihmisten terveydelle aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voidaan rajoittaa tai ne voidaan estää taikka rajoittaa palvelujen edelleen huononemista, ja

b) tarpeelliset korjaavat toimenpiteet 7 artiklan mukaisesti.

2. Toimivaltainen viranomainen voi milloin tahansa:

a) vaatia toiminnanharjoittajaa antamaan lisätietoja tapahtuneista vahingoista;

b) toteuttaa tai vaatia toiminnanharjoittajaa toteuttamaan kaikki mahdolliset toimenpiteet tai antaa toiminnanharjoittajalle ohjeita toimenpiteiksi kyseisten pilaavien aineiden ja/tai muiden vahinkoa aiheuttavien tekijöiden torjumiseksi, leviämisen estämiseksi, poistamiseksi tai käsittelemiseksi muulla tavalla viipymättä, jotta ympäristölle aiheutuvia lisävahinkoja ja ihmisten terveydelle aiheutuvia haitallisia vaikutuksia voidaan rajoittaa tai ne voidaan estää taikka rajoittaa palvelujen huononemista edelleen;

c) vaatia toiminnanharjoittajaa toteuttamaan tarpeelliset korjaavat toimenpiteet;

d) antaa toiminnanharjoittajalle ohjeita, joita sen on noudatettava toteuttaessaan tarpeellisia korjaavia toimenpiteitä; tai

e) toteuttaa itse tarpeelliset korjaavat toimenpiteet.

3. Toimivaltaisen viranomaisen on edellytettävä, että toiminnanharjoittaja toteuttaa korjaavat toimenpiteet. Jos toiminnanharjoittaja ei noudata 1 kohdasta tai 2 kohdan b, c tai d alakohdasta johtuvia velvoitteita, jos toiminnanharjoittajaa ei voida määrittää tai jos toiminnanharjoittajaa ei tämän direktiivin nojalla voida velvoittaa vastaamaan kustannuksista, toimivaltainen viranomainen voi itse toteuttaa viimeisenä keinonaan kyseiset toimenpiteet.

7 artikla

Korjaavien toimenpiteiden määrittäminen

1. Toiminnanharjoittajien on osoitettava liitteen II mukaisesti mahdolliset korjaavat toimenpiteet ja esitettävä ne toimivaltaiselle viranomaiselle hyväksyttäväksi, jollei toimivaltainen viranomainen ole toteuttanut toimia 6 artiklan 2 kohdan e alakohdan ja 6 artiklan 3 kohdan nojalla.

2. Toimivaltaisen viranomaisen on päätettävä, mitkä korjaavat toimenpiteet pannaan täytäntöön liitteen II mukaisesti ja tarvittaessa yhteistyössä asianomaisen toiminnanharjoittajan kanssa.

3. Jos on sattunut useita ympäristövahinkoja eikä toimivaltainen viranomainen voi varmistaa, että tarvittavat korjaavat toimenpiteet toteutetaan samanaikaisesti, toimivaltaisella viranomaisella on oikeus päättää, mikä ympäristövahinko on korjattava ensisijaisesti.

Tätä päätöstä tehdessään toimivaltaisen viranomaisen on otettava huomioon muun muassa ympäristövahinkojen luonne, laajuus, vakavuus ja luonnollisen palautumisen mahdollisuus. Myös ihmisten terveydelle aiheutuvat riskit on otettava huomioon.

4. Toimivaltaisen viranomaisen on pyydetävä 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja henkilöitä ja niitä henkilöitä, joiden maalla korjaavat toimenpiteet toteutettaisiin, toimittamaan huomautuksensa, ja otettava ne huomioon.

8 artikla

Ehkäisemisestä ja korjaamisesta aiheutuvat kustannukset

1. Toiminnanharjoittaja vastaa tämän direktiivin nojalla toteutettavien ehkäisevien ja korjaavien toimien kustannuksista.

2. Jollei 3 ja 4 kohdasta muuta johdu, toimivaltaisen viranomaisen on perittävä muun muassa omaisuuteen kohdistuvien tai muiden soveltuvien vakuuksien avulla vahingon tai sen välittömän uhan aiheuttaneelta toiminnanharjoittajalta kustannukset, jotka viranomaiselle ovat aiheutuneet tämän direktiivin nojalla toteutettujen ehkäisevien tai korjaavien toimien toteuttamisesta.

Toimivaltainen viranomainen voi kuitenkin päättää jättää kustannukset perimättä täysimääräisinä, jos perimisestä aiheutuvat kulut olisivat suuremmat kuin perittävä määrä tai jos toiminnanharjoittajaa ei voida osoittaa.

3. Toiminnanharjoittajaa ei voida velvoittaa vastaamaan tämän direktiivin nojalla toteutettavista ehkäisevistä tai korjaavista toimista aiheutuvista kustannuksista, jos hän voi osoittaa, että ympäristövahinko tai sen välitön uhka:

- a) oli kolmannen osapuolen aiheuttama, ja on sattunut tai sen välitön uhka on ilmennyt asianmukaisista turvatoimenpiteistä huolimatta; tai
- b) johtui viranomaisen antaman pakottavan määräyksen tai ohjeen noudattamisesta, paitsi jos kyseessä on toiminnanharjoittajan omasta toiminnasta aiheutuneen päästön tai muun tapauksen seurauksena annettu määräys tai ohje.

▼B

Tällaisissa tapauksissa jäsenvaltioiden on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, jotta toiminnanharjoittaja voi periä takaisin hänelle aiheutuneet kustannukset.

4. Jäsenvaltiot voivat sallia, että toiminnanharjoittaja ei vastaa tämän direktiivin nojalla toteutettavista korjaavista toimista aiheutuvista kustannuksista, jos hän osoittaa, että hän ei ole toiminut tuottamuksellisesti tai huolimattomasti ja että ympäristövahinko johtuu

- a) päästöstä tai tapahtumasta, joka täysin vastaa luvan ehtoja ja on nimenomaisesti sallittu tällä luvalla, joka on myönnetty tai annettu sellaisten sovellettavien kansallisten lakien ja asetusten mukaisesti, joilla pannaan täytäntöön liitteessä III tarkoitettujen yhteisön toteuttamat lainsäädäntötoimenpiteet sellaisina kuin niitä sovelletaan päästö- tai tapahtumapäivänä;
- b) päästöstä tai toiminnasta tai jonkin tuotteen käyttötavasta toiminnan aikana, jonka osalta toiminnanharjoittaja osoittaa, että sen ei uskottu todennäköisesti aiheuttavan ympäristövahinkoa sen hetken tieteellisten ja teknisten tietojen perusteella, jona päästö laskettiin ympäristöön tai toiminta tapahtui.

5. Toimivaltaisen viranomaisen 5 artiklan 3 ja 4 kohdan ja 6 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla toteuttamat toimenpiteet eivät rajoita tämän direktiivin mukaista asianomaisen toiminnanharjoittajan vastuuta, eivätkä ne rajoita perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamista.

*9 artikla***Kustannusten jakaminen, kun vahingon aiheuttajia on useita**

Tämä direktiivi ei rajoita niiden kansallisten säännösten soveltamista, jotka koskevat kustannusten jakamista, kun vahingon aiheuttajia on useita, eikä etenäkään niiden säännösten soveltamista, jotka koskevat vastuun jakamista tuotteen valmistajan ja käyttäjän kesken.

*10 artikla***Kustannusten perimisen määräaika**

Toimivaltaisilla viranomaisilla on oikeus panna vireille menettely tämän direktiivin mukaisesti toteutetuista toimenpiteistä aiheutuneiden kustannusten perimiseksi vahingon tai sen välittömän uhan aiheuttaneelta toiminnanharjoittajalta tai soveltuviissa tapauksissa kolmannelta osapuolelta viiden vuoden kuluessa joko siitä päivästä, jona kyseiset toimenpiteet on saatettu päätökseen tai päivästä, jona vastuussa oleva toiminnanharjoittaja tai kolmas osapuoli on määritetty, riippuen siitä, kumpi näistä ajankohdista on myöhempi.

*11 artikla***Toimivaltainen viranomainen**

1. Jäsenvaltioiden on nimettävä yksi tai useampi toimivaltainen viranomainen, joka on vastuussa tässä direktiivissä säädetyistä tehtävistä.

▼B

2. Toimivaltaisen viranomaisen velvollisuutena on todeta, mikä toiminnanharjoittaja on aiheuttanut ympäristövahingon tai sen välittömän uhan, arvioida vahingon vakavuus ja päättää, mitä korjaavia toimenpiteitä olisi toteutettava liitteen II mukaisesti. Tätä varten toimivaltaisella viranomaisella on oikeus vaatia, että kyseinen toiminnanharjoittaja toteuttaa oman arviointinsa ja toimittaa kaikki tarvittavat tiedot.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että toimivaltainen viranomainen voi valtuuttaa ulkopuolisen suorittamaan tarpeelliset ehkäisevät tai korjaavat toimenpiteet tai vaatia, että tämä suorittaa ne.

4. Tämän direktiivin mukaisesti tehdyissä päätöksissä, joissa edellytetään ehkäiseviä tai korjaavia toimenpiteitä, on esitettävä tarkat perusteet siitä, mihin päätös perustuu. Päätöksestä on ilmoitettava viipymättä asianomaiselle toiminnanharjoittajalle, jolle on samalla ilmoitettava kaikista tämän käytettävissä olevista, asianomaisessa jäsenvaltiossa voimassa olevan lainsäädännön mukaisista muutoksenhakukeinoista sekä niitä koskevista määräajoista.

*12 artikla***Toimintapyyntö**

1. Luonnollisilla tai oikeushenkilöillä,
 - a) joihin ympäristövahinko vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa, tai
 - b) joiden etua vahinkoon liittyvä ympäristöä koskeva päätöksenteko riittävästi koskee, tai vaihtoehtoisesti
 - c) jotka väittävät oikeuksiensa heikentyvän, jos jäsenvaltion hallintolainkäyttöä koskevassa säännöstössä tätä edellytetään ennakkoehtona,

on oikeus ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille havainnoista, jotka liittyvät heidän tiedossaan oleviin ympäristövahinkoihin tai niiden välittömään uhaan, sekä oikeus pyytää, että toimivaltaiset viranomaiset ryhtyvät toimenpiteisiin tämän direktiivin mukaisesti.

Jäsenvaltioiden on määriteltävä ”etu, jota asia riittävästi koskee” ja ”oikeuksien heikentyminen”.

Ympäristönsuojelua edistävillä ja kansallisen lainsäädännön vaatimukset täyttävillä valtioista riippumattomilla järjestöillä katsotaan olevan b alakohdassa tarkoitettulla tavalla etu, jota asia riittäväällä tavalla koskee. Niillä katsotaan myös olevan oikeuksia, jotka voivat heikentyä c alakohdassa tarkoitettulla tavalla.

2. Toimintapyyntöön on liitettävä tarpeelliset tiedot, jotka tukevat kyseistä ympäristövahinkoa koskevia havaintoja.

3. Jos toimintapyyntö ja siihen liittyvät havainnot osoittavat uskottavasti, että ympäristövahinko on tapahtunut, toimivaltaisen viranomaisen on tarkasteltava näitä havaintoja ja toimintapyyntöjä. Tällaisessa tapauksessa toimivaltaisen viranomaisen on annettava asianomaiselle toiminnanharjoittajalle tilaisuus ilmoittaa näkemyksensä toimintapyyntöstä ja siihen liittyvistä havainnoista.

▼B

4. Toimivaltaisen viranomaisen on mahdollisimman pian ja kansallisen lainsäädännön asiaankuuluvien säännösten mukaisesti ilmoitettava 1 kohdassa tarkoitetuille henkilöille, jotka ilmoittivat havainnoista viranomaisille, tekemästään päätöksestä suostua pyynnön mukaisiin toimiin tai kieltäytyä niistä sekä perusteltava päätöksensä.

5. Jäsenvaltio voi päättää, ettei se sovelle 1—4 kohdan säännöksiä tapauksiin, joissa on kyse välittömästä vahingon uhasta.

*13 artikla***Muutoksenhakukeinot**

1. Edellä 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuilla henkilöillä on oikeus tämän direktiivin nojalla panna vireille menettely sellaisessa tuomioistuimessa tai muussa riippumattomassa ja puolueettomassa julkisessa elimessä, jolla on toimivalta tutkia toimivaltaisen viranomaisen päätösten, toimien tai toimimatta jättämisten muodollinen ja aineellinen lainmukaisuus.

2. Tämä direktiivi ei rajoita kansallisen lainsäädännön niiden säännösten noudattamista, jotka sääntelevät oikeussuojan saatavuutta, eikä niiden, jotka edellyttävät kaikkien hallinnollisten muutoksenhakukeinojen käyttöä ennen oikeudelliseen menettelyyn turvautumista.

*14 artikla***Rahavakuus**

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava toimia edistääkseen sitä, että asianomaiset taloudelliset ja rahoitusalan toiminnanharjoittajat kehittävät rahavakuutta koskevia järjestelyjä ja markkinoita, mukaan lukien maksukyvyttömyystapauksissa sovellettavat rahoitusjärjestelmät, jotta toiminnanharjoittajat voivat käyttää rahoitusvakuuksia tämän direktiivin mukaisen vastuun kattamiseen.

▼M4

▼B*15 artikla***Jäsenvaltioiden välinen yhteistyö**

1. Jos ympäristövahinko vaikuttaa tai todennäköisesti vaikuttaa useisiin jäsenvaltioihin, näiden jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä, myös vaihtamalla asianmukaisia tietoja, jotta voidaan varmistaa tällaista ympäristövahinkoa koskevat ehkäisevät ja tarvittaessa korjaavat toimet.

2. Kun ympäristövahinko on tapahtunut, on sen jäsenvaltion, jonka alueella vahinko on aiheutunut, toimitettava riittävät tiedot vahingolle mahdollisesti alttiiksi joutuneille jäsenvaltioille.

3. Kun jäsenvaltio toteaa rajojensa sisällä vahingon, jota ei ole aiheutettu sen rajojen sisäpuolella, se voi ilmoittaa asiasta komissiolle ja muille asianomaisille jäsenvaltioille. Se voi antaa suosituksia ehkäisevien tai korjaavien toimenpiteiden toteuttamiseksi ja pyrkiä tämän direktiivin mukaisesti perimään takaisin kustannukset, joita sille on aiheutunut ehkäisevien tai korjaavien toimenpiteiden toteuttamisesta.

▼B*16 artikla***Suhde kansalliseen lainsäädäntöön**

1. Tämä direktiivi ei estä jäsenvaltioita pitämästä voimassa tai antamasta tiukempia säännöksiä ympäristövahinkojen ehkäisemisestä ja korjaamisesta, mukaan lukien uusien ehkäisemistä ja korjaamista koskevien tämän direktiivin vaatimusten alaisten toimintojen ja vastuuseen asetettävien osapuolten määrittäminen.

2. Tämä direktiivi ei estä jäsenvaltiota antamasta asianmukaisia säännöksiä esimerkiksi sen estämiseksi, että peritään päällekkäisiä korvauksia tilanteissa, joissa korvauksia hakee sekä tämän direktiivin mukainen toimivaltainen viranomaisena että henkilö, jonka omaisuudelle ympäristövahinko aiheuttaa haittaa.

*17 artikla***Ajallinen soveltaminen**

Tätä direktiiviä ei sovelleta

- vahinkoihin, jotka ovat aiheutuneet ennen 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päivää tapahtuneista päästöistä, tapahtumista tai tilanteista;
- vahinkoihin, jotka ovat aiheutuneet 19 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua päivän jälkeen tapahtuneista päästöistä, tapahtumista tai tilanteista, jos ne johtuvat tietyn toiminnan harjoittamisesta, joka on tapahtunut ja päättynyt ennen mainittua päivämäärää;
- vahinkoihin, jos vahingon aiheuttaneesta päästöstä, tapahtumasta tai tilanteesta on kulunut yli 30 vuotta.

▼M4*18 artikla***Tiedot täytäntöönpanosta ja näyttöpohjasta**

1. Komissio kerää jäsenvaltioilta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/4/EY⁽¹⁾ mukaisesti levitettyä tietoa sekä tietoa tämän direktiivin soveltamisesta saaduista kokemuksista, jos tietoa on saatavilla. Tietojen on katettava tämän direktiivin liitteessä VI esitetyt tiedot, ja ne on kerättävä 30 päivään huhtikuuta 2022 mennessä ja sen jälkeen viiden vuoden välein.

2. Komissio laatii 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen pohjalta tämän direktiivin arvioinnin, jonka se julkaisee viimeistään 30 päivänä huhtikuuta 2023 ja sen jälkeen viiden vuoden välein.

⁽¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/4/EY, annettu 28 päivänä tammikuuta 2003, ympäristötiedon julkisesta saatavuudesta ja neuvoston direktiivin 90/313/ETY kumoamisesta (EUVL L 41, 14.2.2003, s. 26).

▼M4

3. Komissio laatii 31 päivään joulukuuta 2020 mennessä suuntaviivat, joissa annetaan yhteinen tulkinta 2 artiklassa määritellylle ilmaisulle ”ympäristövahinko”.

▼B*19 artikla***Täytäntöönpano**

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 30 päivään huhtikuuta 2007 mennessä. Niiden on ilmoitettava tästä komissiolle viipymättä.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne virallisesti julkaistaan. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle tässä direktiivissä tarkoitetuista kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säädökset sekä vastaavuustaulukko tämän direktiivin säännöksistä ja antamistaan kansallisista säännöksistä.

*20 artikla***Voimaantulo**

Tämä direktiivi tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

*21 artikla***Osoitus**

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

▼B*LIITE I***2 ARTIKLAN 1 KOHDAN A ALAKOHDASSA TARKOITETUT PERUSTEET**

Sellaisten vahinkojen merkittävyys, jotka vaikuttavat haitallisesti luontotyyppien tai lajien suojelun suotuisan tason saavuttamiseen tai ylläpitämiseen, on arvioitava suhteessa niiden suojelun tasoon vahingon tapahtumishetkellä sekä niiden tuottamiin palveluihin ja luonnolliseen uudistumiskykyyn. Perustilan merkittävät haitalliset muutokset olisi määritettävä muun ohessa seuraavien mitattavissa olevien tietojen perusteella:

- yksilöiden lukumäärä, niiden esiintymistiheys tai esiintymisalue;
- tiettyjen yksilöiden tai vahingoittuneen alueen merkitys suhteessa kyseisen lajin tai luontotyyppin suojeluun, lajin tai luontotyyppin harvinaisuus (arvioituna paikallisesti, alueellisesti ja ylemmällä tasolla, yhteisön taso mukaan luettuna);
- lajin leviämiskyky (kyseiselle lajille tai kannalle ominaisen dynamiikan mukaan) tai elinkelpoisuus eli luontotyyppin luontainen uudistumiskyky (sille tyypillisen lajeille tai niiden kannoille ominaisen dynamiikan mukaan);
- lajin tai luontotyyppin kyky palautua nopeasti vahingon tapahduttua ilman muita toimia kuin tehostetut suojelutoimet sellaiseen tilaan, joka johtaa pelkästään lajin tai luontotyyppin dynamiikan ansiosta tilaan, jota voidaan pitää perustilaa vastaavana tai sitä parempana.

Vahingot, joilla on todistettavasti vaikutuksia ihmisten terveyteen, on luokiteltava merkittäviksi vahingoiksi.

Seuraavia ei tarvitse luokitella merkittäviksi vahingoiksi:

- kielteiset muutokset, jotka ovat vähäisempiä kuin kyseisen lajin tai luontotyyppin kannalta normaaleiksi katsottavat luonnolliset vaihtelut,
- kielteiset muutokset, jotka johtuvat luonnollisista syistä tai toimista, jotka kuuluvat alueiden normaaliin hoitoon sellaisena kuin hoito on määritelty luontotyyppiä koskeissa rekistereissä tai tavoiteasiakirjoissa tai kuin alueen omistajat tai toiminnanharjoittajat ovat hoidon aiemmin toteuttaneet,
- lajeille tai elinympäristöille aiheutuneet vahingot, joiden osalta on todettu, että lajit tai elinympäristöt palautuvat lyhyessä ajassa ja ilman toimenpiteitä joko perustilaan tai sellaiseen tilaan, joka johtaa pelkästään lajin tai luontotyyppin dynamiikan ansiosta tilaan, jota voidaan pitää perustilaa vastaavana tai sitä parempana.

LIITE II

YMPÄRISTÖVAHINKOJEN KORJAAMINEN

Tässä liitteessä esitetään yhteiset puitteet, joita on noudatettava valittaessa parhaiten soveltuvat toimenpiteet ympäristövahinkojen korjaamisen varmistamiseksi.

1. Vesille taikka suojeltaville lajeille tai luontotyypeille aiheutuneiden vahinkojen korjaaminen

Ympäristövahingot korjataan vesille taikka suojeltaville lajeille tai luontotyypeille aiheutuneiden vahinkojen osalta palauttamalla ympäristö perustilaan ensisijaisin, täydentävin ja korvaavin toimin. Tällöin tarkoitetaan:

- a) ”ensisijaisella” korjaamisella kaikkia korjaavia toimenpiteitä, joiden avulla vahingoittuneet luonnonvarat ja/tai huonontuneet palvelut palautetaan perustilaan tai niiden tilaa muutetaan perustilan suuntaan;
- b) ”täydentävällä” korjaamisella kaikkia luonnonvaroihin ja/tai palveluihin liittyviä korjaavia toimenpiteitä, joilla korvataan se, että ensisijaisella korjaamisella ei ole voitu täysimääräisesti palauttaa ennalleen vahingoittuneita luonnonvaroja ja/tai palveluja;
- c) ”korvaavalla” korjaamisella kaikkia toimia, jotka on toteutettu luonnonvarojen ja/tai palvelujen sellaisten väliaikaisten menetysten korvaamiseksi, joita ilmenee vahingon tapahtumapäivästä siihen saakka, kun ensisijainen korjaaminen on vaikuttanut täysimääräisesti;
- d) ”väliaikaisilla menetyksillä” tarkoitetaan menetyksiä, jotka aiheutuvat siitä, että vahingoittuneet luonnonvarat ja/tai palvelut eivät kykene suoriutumaan ekologisista tehtävistään tai tuottamaan palveluja muille luonnonvaroilta tai yleisölle ennen kuin ensisijaiset tai täydentävät toimenpiteet ovat vaikuttaneet. Siihen eivät kuulu kansalaisille suoritettavat taloudelliset korvaukset.

Jos ensisijaisella korjaamisella ei saada ympäristöä palautetuksi sen perustilaan, toteutetaan täydentäviä korjaustoimia. Lisäksi toteutetaan korvaavaa korjaamista väliaikaisten menetysten korvaamiseksi.

Ympäristövahinkojen korjaaminen vesien tai suojeltavien lajien ja luontotyyppien vahingoittumisen osalta edellyttää kaikkien ihmisten terveyttä vaarantavien huomattavien riskien poistamista.

1.1. Vahinkojen korjaamisen tavoitteet

Ensisijaisen korjaamisen tarkoitus

1.1.1. Ensisijaisen korjaamisen tarkoituksena on palauttaa vahingoittuneet luonnonvarat ja/tai palvelut perustilaan tai perustilan suuntaan.

Täydentävän korjaamisen tarkoitus

1.1.2. Jos vahingoittuneet luonnonvarat ja/tai palvelut eivät palaudu perustilaan, ryhdytään täydentävään korjaamiseen. Täydentävän korjaamisen tarkoituksena on saada aikaan, tarvittaessa vaihtoehdoisella alueella, sama luonnonvarojen ja/tai palvelujen taso kuin joka olisi ollut käytössä, jos vahingoittunut alue olisi palautettu perustilaansa. Jos on mahdollista ja aiheellista, vaihtoehdoisen alueen olisi oltava maantieteellisessä yhteydessä vahingoittuneeseen alueeseen, ottaen huomioon vahingoittuneen populaation edut.

Korvaavan korjaamisen tarkoitus

▼B

1.1.3. Korvaavalla korjaamisella korvataan luonnonvarojen ja palvelujen väli-aikaiset menetykset ennen palautumista. Tämä korvaaminen muodostuu suojeltaviin luontotyyppeihin ja lajeihin tai veteen kohdistuvista lisäparannuksista joko vahingoittuneella alueella tai vaihtoehtoisella alueella. Siihen eivät kuulu taloudelliset korvaukset kansalaisille.

1.2. *Korjaavien toimenpiteiden määrittäminen*

Ensisijaiset korjaavat toimenpiteet:

1.2.1. On tarkasteltava vaihtoehtoisia toimia, joilla luonnonvarat ja palvelut palautetaan suoraan perustilaan nopeutetussa aikataulussa, tai luonnollisen palautumisen kautta.

Täydentävät ja korjaavat korjaavat toimenpiteet:

1.2.2. Täydentävien ja korvaavien korjaavien toimenpiteiden laajuutta määritettäessä on ensin tarkasteltava mahdollisuutta käyttää vastaavan luonnonvaran tai vastaavan palvelun lähestymistapaa. Tällöin on ensin tarkasteltava toimia, joilla varmistetaan luonnonvarat ja/tai palvelut, jotka ovat samantyyppisiä ja -laatuisia sekä määrältään samanlaisia kuin vahingoittuneet luonnonvarat ja/tai palvelut. Jos tämä ei ole mahdollista, on tarjottava vaihtoehtoisia luonnonvaroja ja/tai palveluita. Esimerkiksi laadun heikkeneminen voidaan korvata lisäämällä korjaavien toimenpiteiden määrää.

1.2.3. Jollei ole mahdollista käyttää ensisijaista vastaavan luonnonvaran tai vastaavan palvelun lähestymistapaa, on käytettävä vaihtoehtoisia arviointitekniikoita. Toimivaltainen viranomainen voi määrätä menetelmän, kuten rahallisen arvion arvioinnin, tarvittavien täydentävien ja korvaavien korjaavien toimenpiteiden laajuuden määrittämiseksi. Jos menetettyjen luonnonvarojen ja/tai palvelujen arviointi on mahdollista, mutta korvaavien luonnonvarojen ja/tai palvelujen arviointia ei voida suorittaa kohtuullisessa ajassa tai kohtuullisin kustannuksin, toimivaltainen viranomainen voi valita korjaavia toimenpiteitä, joiden kustannukset ovat samansuuruiset kuin menetettyjen luonnonvarojen ja/tai palvelujen arvioitu rahallinen arvo.

Täydentävät ja korjaavat korjaavat toimenpiteet olisi suunniteltava sellaisiksi, että niillä saadaan aikaan lisää luonnonvaroja ja/tai palveluja siten, että otetaan huomioon myös ajallinen tärkeysjärjestys ja korjaavien toimenpiteiden vaatima aika. Esimerkiksi mitä pidempi aika kuluu ennen kuin perustilaan palauttaminen on saavutettu, sitä suurempi määrä korvaavia korjaavia toimenpiteitä toteutetaan (muiden tekijöiden pysyessä ennallaan).

1.3. *Korjaavien vaihtoehtojen valinta*

1.3.1. Kohtuulliset korjaavat vaihtoehdot olisi arvioitava parhain käytettävissä olevin tekniikoin, jos ne on määritetty, seuraavin perustein:

— kunkin vaihtoehdon vaikutus kansanterveyteen ja yleiseen turvallisuuteen,

— vaihtoehdon toteuttamisesta aiheutuvat kustannukset,

— kunkin vaihtoehdon onnistumisen todennäköisyys,

— missä määrin kullakin vaihtoehdolla ehkäistään tulevia vahinkoja ja vaihtoehdon toteuttamisella vältetään muille kohteille aiheutuvia vahinkoja,

— miten kukin vaihtoehto hyödyttää kutakin luonnonvarojen ja/tai palvelun osaa,

— missä määrin kussakin vaihtoehdossa otetaan huomioon asiaankuuluvat sosiaaliset, taloudelliset ja kulttuurinäkökohdat sekä muut sijaintiin liittyvät erityistekijät,

▼B

- aika, jonka kuluessa ympäristövahinkojen korjaaminen toteutuu,
- missä määrin eri vaihtoehtojen avulla ympäristövahinkoja kärsinyt alue saadaan palautumaan,
- maantieteellinen yhteys vahingoittuneeseen alueeseen.

1.3.2. Kun arvioidaan korjaavien toimien eri vaihtoehtoja, voidaan valita ensisijaisia korjaavia toimenpiteitä, joilla ei täysin palauteta vahingoittuneita vesiä taikka vahingoittunutta suojeltavaa lajia tai luontotyyppiä perustilaan tai joilla se palautetaan perustilaan hitaammin. Tämä päätös voidaan tehdä ainoastaan, jos alkuperäisellä alueella menetetyt luonnonvarat ja/tai palvelut korvataan kyseisellä päätöksellä siten, että saadaan aikaan menetettyjä luonnonvaroja ja/tai palveluja vastaava taso lisäämällä täydentäviä tai korvaavia toimia. Näin on esimerkiksi silloin, kun vastaavat luonnonvarat ja/tai palvelut voitaisiin saada aikaan toisaalla pienemmin kustannuksin. Nämä korjaavat lisätoimenpiteet määritetään alakohdassa 1.2.2 olevien sääntöjen mukaisesti.

1.3.3. Poiketen siitä, mitä alakohdassa 1.3.2 säädetään, ja 7 artiklan 3 kohdan mukaisesti, toimivaltaisella viranomaisella on oikeus päättää, ettei muita korjaavia toimia toteuteta, jos

- a) tähän mennessä toteutetut korjaavat toimenpiteet takaavat sen, ettei enää ole olemassa huomattavaa vakavaa vaaraa ihmisten terveydelle, vesille tai suojeltaville lajeille ja luontotyypeille, ja
- b) niiden korjaavien toimenpiteiden kustannukset, jotka olisi toteutettava perustilan tai vastaavan tason saavuttamiseksi, olisivat suhteettomia saavutettaviin ympäristöllisiin hyötyihin nähden.

2. Maaperälle aiheutuneiden vahinkojen korjaaminen

On toteutettava tarvittavat toimenpiteet, joilla varmistetaan ainakin se, että kyseessä olevat saasteet poistetaan, niitä valvotaan tai vähennetään tai eristetään siten, että pilaantunut maaperä, ottaen huomioon sen tämänhetkisen käytön tai hyväksytyt tulevan käytön vahinkohetkellä, ei enää aiheuta huomattavaa vaaraa ihmisten terveydelle. Tällaisten riskien olemassaolo on arvioitava sellaisilla riskinarviointimenettelyillä, joissa otetaan huomioon maaperän ominaisuudet ja käyttötarkoitus, vahingollisten aineiden, valmisteiden, eliöiden tai mikro-organismien tyyppi ja pitoisuus, niiden esiintymisriski ja leviämismahdollisuus. Varmistetaan, että käyttö tapahtuu vahingon tapahtumisen aikana voimassa olleiden maankäytösääntöjen tai muiden asiaa koskevien sääntöjen perusteella, jos sellaisia on.

Jos maan käyttöä muutetaan, toteutetaan kaikki tarvittavat toimenpiteet ihmisten terveydelle aiheutuvan vakavan vaaran ehkäisemiseksi.

Jos maankäytösääntöjä ei ole, maa-alueen käyttö määräytyy vahingon tapahtumapaikan luonteen mukaisesti sen arvioitu kehitys huomioon ottaen.

On otettava huomioon mahdollisuus luonnolliseen palautumiseen ilman ihmisen suoraa vaikuttamista palautumiseen.

LIITE III

3 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUT TOIMINNOT

1. Ympäristön pilaantumisen ehkäisemisen ja vähentämisen yhtenäistämiseksi 24 päivänä syyskuuta 1996 annetun neuvoston direktiivin 96/61/EY ⁽¹⁾ mukaisesti lupaa edellyttävä laitosten toiminta. Tällä tarkoitetaan kaikkia direktiivin 96/61/EY liitteessä I mainittuja toimintoja lukuun ottamatta niitä laitoksia tai laitoksen osia, joita käytetään uusia tuotteita ja prosesseja koskevaan tutkimukseen tai niiden kehittämiseen ja testaamiseen.
2. Jätteistä 15 päivänä heinäkuuta 1975 annetun neuvoston direktiivin 75/442/ETY ja vaarallisista jätteistä 12 päivänä joulukuuta 1991 annetun neuvoston direktiivin 91/689/ETY ⁽²⁾ perusteella lupaa tai rekisteröintiä edellyttävät jätehuoltotoimet, mukaan lukien jätteiden ja vaarallisten jätteiden keräily, kuljetus, talteenotto ⁽³⁾ ja kaatopaikalle sijoittaminen sekä kyseisten toimien valvonta sekä kaatopaikkojen seuranta.

Näihin toimiin kuuluvat muun muassa kaatopaikkojen toiminta kaatopaikoista 26 päivänä huhtikuuta 1999 annetun neuvoston direktiivin 1999/31/EY ⁽⁴⁾ sekä polttolaitosten toiminta jätteenpoltosta 4 päivänä joulukuuta 2000 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/76/EY ⁽⁵⁾ mukaisesti.

Tämän direktiivin täytäntöönpanemiseksi jäsenvaltiot voivat päättää, että näihin toimiin ei kuulu sellaisen yhdyskuntien jätevedenpuhdistamojen lietteen levittäminen, joka on käsitelty hyväksytyjen normien mukaisesti käytettäväksi maataloudessa.

3. Kaikki sellaiset päästöt sisämaan pintavesiin, jotka edellyttävät ennakkolupaa tiettyjen yhteisön vesiympäristöön päästettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamasta pilaantumisesta 4 päivänä toukokuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/464/ETY ⁽⁶⁾ mukaisesti ennakkolupaa.
4. Kaikki sellaiset päästöt pohjavesiin, jotka edellyttävät ennakkolupaa pohjaveden suojelemisesta tiettyjen vaarallisten aineiden aiheuttamalta pilaantumiselta 17 päivänä joulukuuta 1979 annetun neuvoston direktiivin 80/68/ETY ⁽⁷⁾ mukaisesti.
5. Sellaisten pilaavien aineiden päästöt ja injektointi pinta- tai pohjavesiin, jotka edellyttävät direktiivin 2000/60/EY perusteella lupaa, hyväksyntää tai rekisteröintiä.
6. Vedenotto ja patoaminen, joka edellyttää direktiivin 2000/60/EY perusteella ennalta haettavaa lupaa.

⁽¹⁾ EYVL L 257, 10.10.1996, s. 26, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

⁽²⁾ EYVL L 194, 25.7.1975, s. 39, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

⁽³⁾ EYVL L 377, 31.12.1991, s. 20, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 94/31/EY (EYVL L 168, 2.7.1994, s.28).

⁽⁴⁾ EYVL L 182, 16.7.1999, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

⁽⁵⁾ EYVL L 332, 28.12.2000, s. 91.

⁽⁶⁾ EYVL L 129, 18.5.1976, s. 23, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2000/60/EY.

⁽⁷⁾ EYVL L 20, 26.1.1980, s. 43, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/692/ETY (EYVL L 377, 31.12.1991, s. 48).

▼B

7. Jäljempänä mainittujen vaarallisten aineiden valmistus, käyttö, varastointi, käsittely, täyttö, päästäminen ympäristöön ja paikan päällä tapahtuva siirtäminen:
- a) vaaralliset aineet sellaisina kuin ne on määritelty vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 27 päivänä kesäkuuta 1967 annettun neuvoston direktiivin 67/548/ETY (1) 2 artiklan 2 kohdassa,
 - b) vaaralliset aineet sellaisina kuin ne on määritelty vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä 31 päivänä toukokuuta 1999 annettun neuvoston direktiivin 1999/45/ETY (2) 2 artiklan 2 kohdassa,
 - c) kasvinsuojeluaineet sellaisina kuin ne on määritelty kasvinsuojeluaineiden markkinoille saattamisesta 15 päivänä heinäkuuta 1991 annettun neuvoston direktiivin 91/414/ETY (3) 2 artiklan 1 kohdassa, sekä
 - d) biosidituotteet sellaisina kuin ne on määritelty biosidituotteiden markkinoille saattamisesta 16 päivänä helmikuuta 1998 annettun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/8/EY (4) 2 artiklan 1 kohdan a alakohdassa.
8. Vaarallisten tai pilaavien aineiden tie-, rautatie-, sisävesi-, meri- tai ilmajetukset, sellaisina kuin ne on määritelty joko vaarallisten aineiden tiekuljetuksia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 21 päivänä marraskuuta 1994 annettun neuvoston direktiivin 94/55/EY (5) liitteessä A, vaarallisten aineiden rautatiekuljetuksia koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 23 päivänä heinäkuuta 1996 annettun neuvoston direktiivin 96/49/EY (6) liitteessä tai vaarallisia tai ympäristöä pilaavia aineita kuljettavia aluksia koskevista vähimmäisvaatimuksista niiden ollessa matkalla yhteisön merisatamiin tai poistuessa niistä 13 päivänä syyskuuta 1993 annetussa neuvoston direktiivissä 93/75/ETY (7).
9. Sellaisten laitosten käyttö, jotka edellyttävät teollisuuslaitosten aiheuttaman ilman pilaantumisen estämisestä 28 päivänä kesäkuuta 1984 annettun neuvoston direktiivin 84/360/ETY (8) mukaista lupaa siltä osin kuin kyse on edellä mainitun direktiivin soveltamisalaan kuuluvien epäpuhtauksien päästöistä ilmaan.
10. Muuntogeenisten mikro-organismien suljettu käyttö, mukaan lukien kuljetus sellaisena kuin se on määritelty geneettisesti muunnettujen mikro-organismien käytöstä suljetuissa oloissa 23 päivänä huhtikuuta 1990 annetussa neuvoston direktiivissä 90/219/ETY (9).

(1) EYVL 196, 16.8.1967, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 807/2003.

(2) EYVL L 200, 30.7.1999, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

(3) EYVL C 230, 19.8.1991, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 806/2003 (EUVL L 122, 6.5.2003, s. 1).

(4) EYVL L 123, 24.4.1998, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

(5) EYVL L 319, 12.12.1994, s. 7, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 2003/28/EY (EUVL L 90, 8.4.2003, s. 45).

(6) EYVL L 235, 17.9.1996, s. 25, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission direktiivillä 2003/29/EY (EUVL L 90, 8.4.2003, s. 47).

(7) EYVL L 247, 5.10.1993, s. 19, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/84 (EYVL L 324, 29.11.2002, s. 53).

(8) EYVL L 188, 16.7.1984, s. 20, direktiivi sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 91/692/ETY (EYVL L 377, 31.12.1991, s. 48).

(9) EYVL L 117, 8.5.1990, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1882/2003.

▼ B

11. Muuntogeenisten organismien tarkoituksellinen levittäminen ympäristöön, kuljetus ja markkinoille saattaminen sellaisina kuin ne on määritelty Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/18/EY ⁽¹⁾.
12. Euroopan unionissa, Euroopan unioniin tai Euroopan unionista tapahtuvat maan rajat ylittävät jätteiden siirrot, jotka edellyttävät lupaa tai jotka kielletään Euroopan yhteisössä, Euroopan yhteisöön ja Euroopan yhteisöstä tapahtuvien jätteiden siirtojen valvonnasta ja tarkastuksesta 1 päivänä helmikuuta 1993 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 259/93 ⁽²⁾ mukaisesti.

▼ M1

13. Kaivannaisjätteiden huolto kaivannaisteollisuuden jätehuollosta 15 päivänä maaliskuuta 2006 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2006/21/EY ⁽³⁾ mukaisesti.

▼ M2

14. Hiilidioksidin geologisesta varastoinnista 23 päivänä huhtikuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/31/EY ⁽⁴⁾ mukaisten varastointipaikkojen käyttö.

⁽¹⁾ EYVL L 106, 17.4.2001, s. 1, direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna asetuksella (EY) N:o 1830/2003 (EUVL L 268, 18.10.2003, s. 24).

⁽²⁾ EYVL L 30, 6.2.1993, s. 1, asetus sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna komission asetuksella (EY) N:o 2557/2001 (EYVL L 349, 31.12.2001, s.1).

⁽³⁾ EUVL L 102, 11.4.2006, s. 15.

⁽⁴⁾ EUVL L 140, 5.6.2009, s. 114.

▼B*LIITE IV***4 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUT KANSAINVÄLISET YLEISSOPIMUKSET**

- a) öljyn aiheuttamasta pilaantumisvahingosta johtuvasta siviilioikeudellisesta vastuusta 27 päivänä marraskuuta 1992 tehty kansainvälinen yleissopimus
- b) öljyn aiheuttamien pilaantumisvahinkojen kansainvälisen korvausrahaston perustamisesta 27 päivänä marraskuuta 1992 tehty kansainvälinen yleissopimus
- c) siviilioikeudellisesta korvausvastuusta bunkkeriöljyvahingoissa 23 päivänä maaliskuuta 2001 tehty kansainvälinen yleissopimus
- d) vahingonkorvausvastuusta vaarallisten ja haitallisten aineiden merikuljetusten yhteydessä 3 päivänä toukokuuta 1996 tehty kansainvälinen yleissopimus
- e) vahingonkorvausvastuusta vaarallisten aineiden maanteitse, rautateitse ja sisävesitse tapahtuvien kuljetusten yhteydessä 10 päivänä lokakuuta 1989 tehty yleissopimus

▼B*LIITE V***4 ARTIKLAN 4 KOHDASSA TARKOITETUT KANSAINVÄLISET YLEISSOPIMUKSET**

- a) vahingonkorvausvastuusta ydinvoiman alalla 29 päivänä heinäkuuta 1960 tehty Pariisin yleissopimus sekä Brysselissä 31 päivänä tammikuuta 1963 allekirjoitettu lisäyleissopimus
- b) korvausvastuusta ydinvahinkojen alalla 21 päivänä toukokuuta 1963 tehty Wienin yleissopimus
- c) ydinvahinkojen lisäkorvauksista 12 päivänä syyskuuta 1997 tehty yleissopimus
- d) Wienin ja Pariisin yleissopimusten soveltamisesta 21 päivänä syyskuuta 1988 tehty yhteispöytäkirja
- e) vahingonkorvausvastuusta ydinainneiden merikuljetuksen yhteydessä 17 päivänä joulukuuta 1971 tehty Brysselin yleissopimus

▼M4*LIITE VI***18 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETUT TIEDOT**

Edellä 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen tietojen on katettava tämän direktiivin mukaiset ympäristövahinkojen tapaukset. Kustakin tapauksesta on annettava seuraavat tiedot:

1. Ympäristövahingon tyyppi sekä vahingon tapahtumis- ja/tai havaitsemispäivä. Ympäristövahingon tyyppi on luokiteltava suojeltaviin lajeihin tai luontotyypeihin, veteen tai maaperään kohdistuvaksi 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettu vahingoksi.
2. Liitteen III mukaisen toiminnan kuvaus

Jäsenvaltioiden on annettava mahdolliset muut asiaankuuluvat tiedot tämän direktiivin täytäntöönpanosta saaduista kokemuksista.